

KOD UCZNIĄ

--	--	--

Etap: szkolny

Data: 20 listopada 2014 r.

Czas pracy: 90 minut

Informacje dla ucznia

1. Na stronie tytułowej arkusza w wyznaczonym miejscu wpisz swój kod ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 11 stron (zadania 1-20).
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych podane są cztery odpowiedzi. Wybierz tylko jedną odpowiedź i zaznacz ją znakiem „X” **bezpośrednio na arkuszu**.
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊗ i zaznacz inną odpowiedź znakiem „X”.
7. Zadania np. z luką, na dobieranie, typu – prawda/fałsz, wymagające uzupełnienia podpisu lub innego typu wykonaj zgodnie z poleceniem.
8. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.

Liczba punktów możliwych do uzyskania: **60**

Liczba punktów umożliwiająca kwalifikację do kolejnego etapu: **51**

WYPEŁNIA KOMISJA KONKURSOWA

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Razem
Liczba punktów możliwych do zdobycia	5	2	6	3	3	3	3	2	4	2	1	1	2	3	4	3	4	2	3	4	60
Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika konkursu																					

Podpisy przewodniczącego i członków komisji:

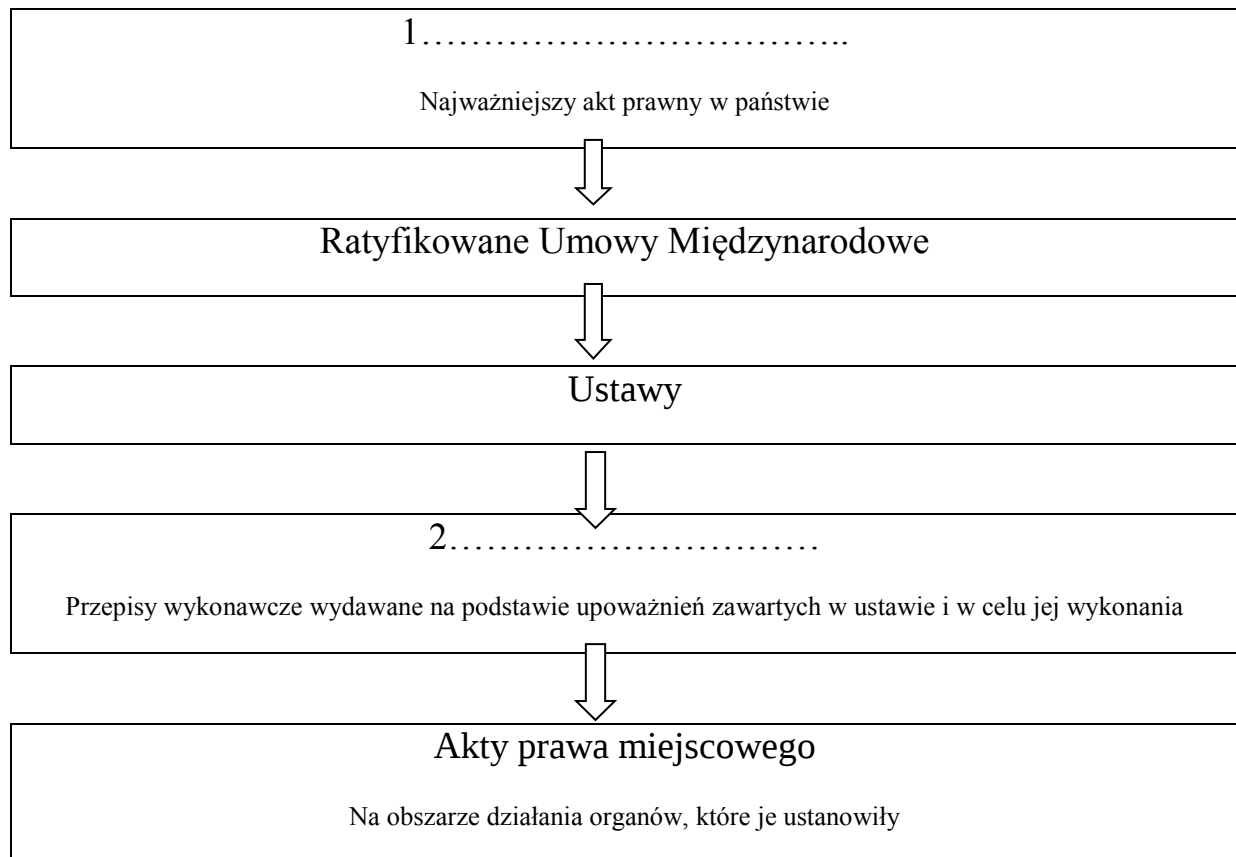
1. Przewodniczący -
2. Członek -
3. Członek -
4. Członek -

Zadanie 1. (5 p.)

A. Uzupełnij tekst, wpisując w wy kropkowane miejsca, informacje o obecnie obowiązującej Konstytucji RP.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej została uchwalona 2.04.1997 r. przez 1.
i zatwierdzona przez naród w drodze 2. 25.05.1997 r., które jest formą demokracji bezpośredniej. Obecna konstytucja składa się z XIII rozdziałów, a jej uroczysty wstęp nazywa się 3.

B. Uzupełnij schemat przedstawiający hierarchię aktów prawnych w Polsce.

Zadanie 2. (2 p.)

Podaj nazwy zasad państwa (organizacji państwa) zawartych we wstępie do Konstytucji RP zilustrowanych poniższymi przykładami.

Przykład 1.

Rząd Donald Tuska wypłacił powodzianom zasiłki w wysokości 3 tysięcy złotych, aby zrekompensować choć częściowo straty, których doznali.

A. Nazwa zasady

Przykład 2.

W wyniku reformy samorządowej w 1990 roku prowadzenie przedszkoli i szkół podstawowych rząd przekazał jednostkom samorządu terytorialnego.

B. Nazwa zasady

Zadanie 3. (6 p.)

Na podstawie artykułu z Konstytucji RP i wiedzy własnej wykonaj polecenia.

Art. 10.

1. *Ustrój Rzeczypospolitej Polskiej opiera się na podziale i równowadze władzy ustawodawczej, władzy wykonawczej i władzy sądowniczej.*

A) Podaj nazwisko autora zasady ustrojowej zawartej w powyższym artykule.

.....

B) Podaj nazwy organów władzy w Polsce sprawujących władzę:

1. Ustawodawczą
2. Wykonawczą.....

C) Podaj nazwę organu władzy RP, który sprawuje funkcję kontrolną wobec Rady Ministrów.

.....

D) Podaj nazwy organów władzy, które pozostają zgodnie z Konstytucją RP niezależne od innych organów władzy.

.....

E) Podaj nazwę organu władzy, który zgodnie z art. 126 czuwa nad przestrzeganiem Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

.....

Zadanie 4. (3 p.)

Rozstrzygnij, czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe, wpisując do tabeli odpowiednio P- prawda lub F- fałsz.

Prawa i obowiązki obywatela

	Zdanie	Prawda/Fałsz
A.	Obywatel Polski ma obowiązek udziału w wyborach prezydenckich, parlamentarnych, samorządowych, natomiast udział w wyborach do Parlamentu Europejskiego nie jest obligatoryjny.	
B.	Obowiązek płacenia podatków ciąży jedynie na obywatelach polskich nie dotyczy natomiast cudzoziemców przebywających w Polsce.	
C.	Poszanowanie środowiska naturalnego w Polsce jest obowiązkiem każdego, a zatem i obywatela Polski i obywateli innych państw oraz bezpaństwowców.	

Zadanie 5. (3 p.)

Wpisz do tabeli liczby odpowiadające właściwym cechom ustrojów politycznych oraz państwom, w których występują. Odpowiedzi wybierz spośród podanych poniżej.

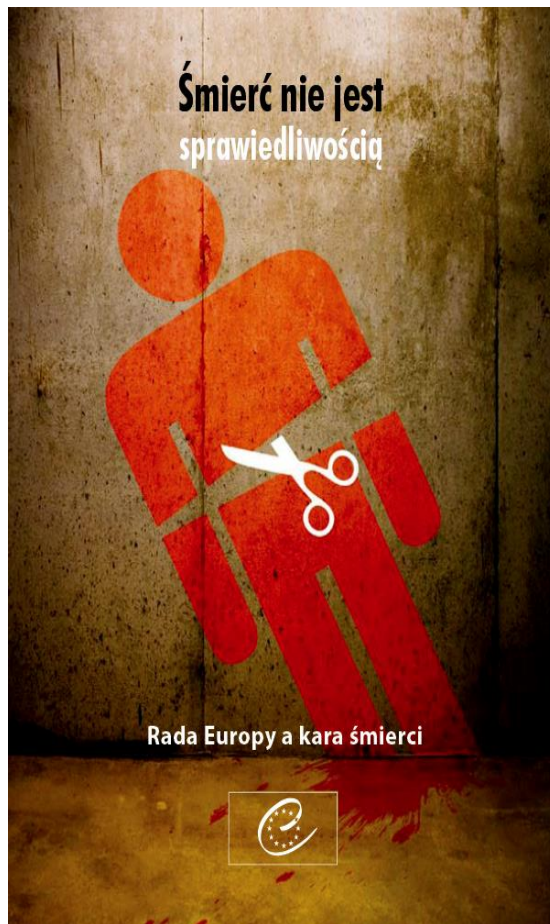
Cechy ustroju: 1. Zwalczanie legalnie istniejących opozycyjnych partii politycznych, 2. Kontrola życia prywatnego obywateli, 3. Swoboda działania partii politycznych.

Nazwa państwa: 4. Francja, 5. Korea Północna, 6. Białoruś.

	Ustrój demokratyczny	Ustrój autorytarny	Ustrój totalitarny
Cechy ustroju			
Nazwa państwa			

Zadanie 6. (3 p.)

Wpisz pod każdą ilustracją nazwę prawa gwarantowanego przez Konstytucję RP.

Źródło: <http://www.euroislam.pl/wp-content/uploads/2010/01/wolnosc-slowa-w-iranie-225x225.jpg>

Źródło: <http://mojawiarakatolicka.blox.pl/2008/10/Smierc-nie-jest-sprawiedliwoscia.html>

A.

B.

Źródło: http://www.unicef.pl/nmaction/akcja_szkolna/prawa-dziecka-banal-czy-podstawa-w-ramach-kampanii-qszkoly-dla-afrykiq/19

C.

Zadanie 7. (3 p.)

Spośród podanych przykładów, podkreśl wszystkie cnoty obywatelskie

Odwaga, nietoleracja, uczciwość, lekkomyślność, odpowiedzialność.

Zadanie 8. (2 p.)

Sformułuj dwa wnioski dotyczące odczuć Polaków na sprawy lokalne w kategoriach przedstawionych w tabeli.

Tabela 1 Czy, Pana(i) zdaniem, ludzie tacy jak Pan(i) mają wpływ na sprawy swojego miasta, gminy?			
Dane w proc.		tak	nie
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	20	65
	zasadnicze zawodowe	39	57
	średnie i pomaturalne	42	57
	wyższe i licencjat	51	43
ZAINTERESOWANIE POLITYKĄ	w ogóle się nie interesują	26	67
	raczej się nie interesują	40	55
	raczej się interesują	49	46
	bardzo się interesują	57	40

w tabeli pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Źródło: <http://www.egospodarka.pl/art/galeria/68871,Polacy-o-narzedziach-wzmocnienia-udzialu-mieszkanow-w-samorzadzie,6,39,1.html>

Wniosek 1

.....

Wniosek 2

.....

Zadanie 9. (4 p.)

Rozstrzygnij czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe, wpisując do tabeli odpowiednio P- prawda, F- fałsz.

Postawy wobec narodu

	Zdanie	Prawda/ Fałsz
A.	Patriota w przeciwieństwie do nacjonalisty szanuje inne narody.	
B.	Nacjonalista jest bezkrytyczny wobec swojego narodu.	
C.	Szowinista nie żywi nienawiści wobec innych narodów.	
D.	Kosmopolita jest związany tylko ze swoją ojczyzną.	

Zadanie 10. (2 p.)

Podaj nazwę rodzaju socjalizacji zilustrowanej na zdjęciach.

Źródło: <http://www.trojmiasto.pl/wiadomosci/Rzucic-kariere-i-uczyc-wlasne-dzieci-czyli-szkola-i-dom-w-jednym-n32817.html>

A. Socjalizacja

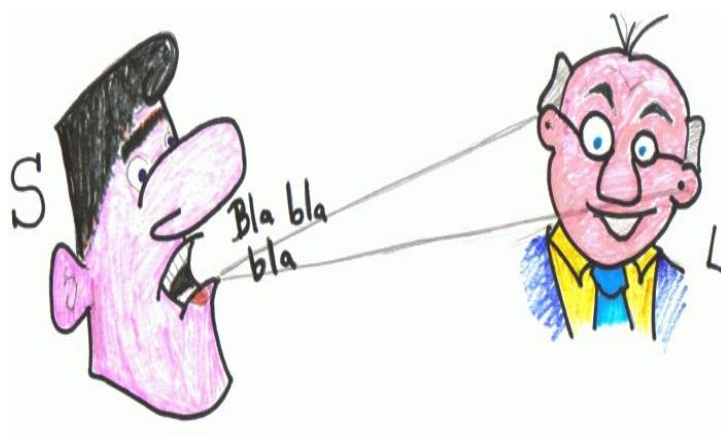

Źródło: <http://www.ctpsyche-medical.pl/rodzina/>

B. Socjalizacja

Zadanie 11. (1 p.)

Podaj nazwę rodzaju komunikacji przedstawionej na rysunku.

Źródło: http://www.womkat.edu.pl/files/standaryzacja/grupa43/Koziol_komunikacja_interpersonalna/12.jpg

Komunikacja

Zadanie 12. (1 p.)

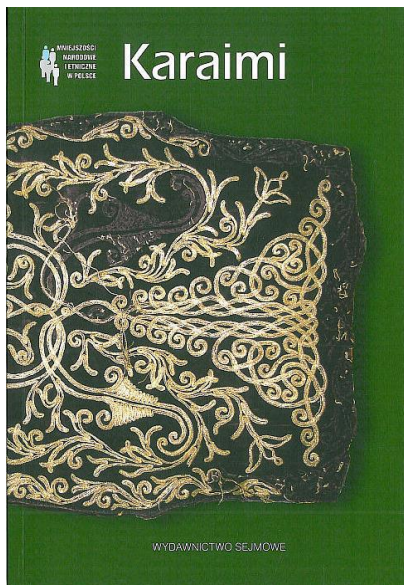
Podaj nazwę formy życia społecznego przedstawionej na rysunku.

Źródło: <http://upload.wikimedia.org/wikibooks/pl/thumb/4/4d/Zbiorowo%C5%9B%C4%87.png/175pxZbiorowo%C5%9B%C4%87.png>

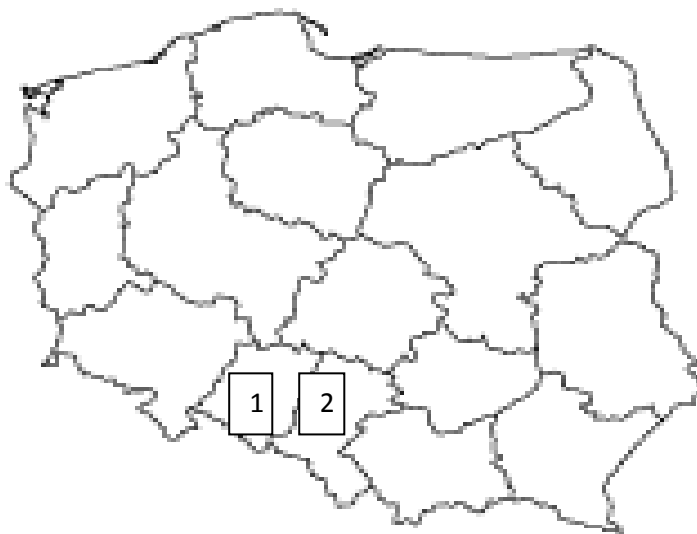
Zadanie 13. (2 p.)

Rozstrzygnij czy przedstawione informacje dotyczące mniejszości narodowych i etnicznych są prawdziwe czy fałszywe, wpisując w wy kropkowane miejsca odpowiednio P-Prawda lub F-Falsz.

Źródło: <http://buw.uw.edu.pl/images/nabytki/listopad2012/23.jpg>

Ilustracje przedstawiają najmniej liczną mniejszość narodową w Polsce.:

Źródło: <http://www.mapakonturowa.pl/malemapy/polska/wojew.gif>

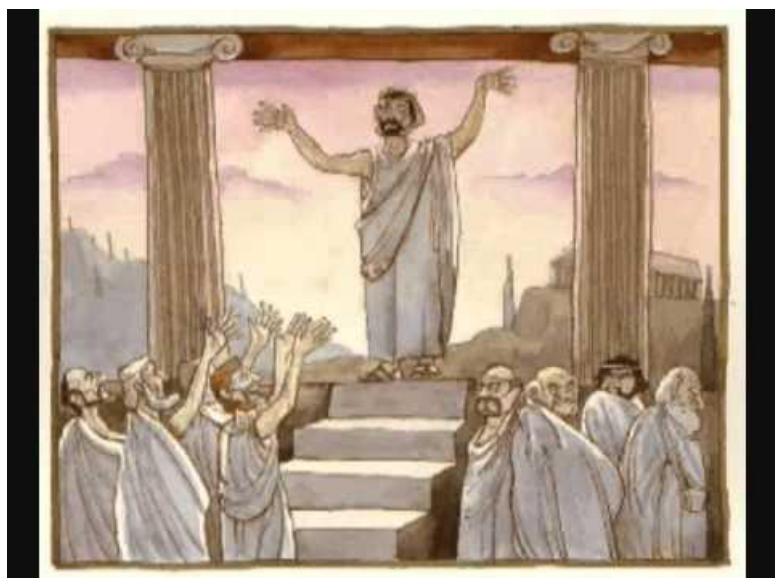
B. Województwa zaznaczone na mapie cyframi 1 i 2 przedstawiają obszar zamieszkiwania najliczniejszej mniejszości narodowej w Polsce

Zadanie 14. (3 p.)

Dobierz do podanych ilustracji nazwy tradycji demokratycznych. Wpisz odpowiednią liczbę pod ilustracją.

A.

B....

**USTAWA
RZĄDOWA.**

—————
PRAWO UCHWALONE.

Dnia 3 Maja, Roku 1791.

w WARSZAWIE,
u P. DEWOUR Konfyt. Nadw: J. K. Mci
i Dyrektora Druk: Korp: Każ.

C.

1. Antyczna, 2. Polska, 3. Francuska, 4. Amerykańska.

Zadanie 15. (4 p.)

Wpisz do tabeli nazwy różnych sposobów lub zasad nabywania obywatelstwa polskiego.

	Przykład nabycia obywatelstwa	Nazwa sposobu/zasady
A.	Prezydent RP nadał obywatelstwo polskie zasłużonemu sportowcowi pochodzenia etiopskiego.	
B.	Ania uzyskała obywatelstwo polskie, mama jest Polką, a tato jest Włochem.	
C.	Marcin posiada obywatelstwo amerykańskie, ponieważ urodził się w Nowym Yorku podczas pobytu swoich rodziców na placówce dyplomatycznej.	
D.	Marysia otrzymała obywatelstwo polskie, ponieważ jej rodzice są Polakami.	

Zadanie 16. (3 p.)

Podaj nazwę jednego czynnika, który w podanym przykładzie nie odegrał roli narodotwórczej. Odpowiedzi wybierz spośród podanych.

Czynniki narodotwórcze: organizacja państwowa (terytorialna), język, wspólne pochodzenie, świadomość narodowa, symbole narodowe.

	Opis	Czynnik narodotwórczy
A.	Amerykanie, podobnie jak Kanadyjczycy mają różne pochodzenie.	
B.	Izrael powstał dopiero po II wojnie światowej wcześniej Żydzi żyli w diasporze, czyli rozproszeniu.	
C.	W narodzie szwajcarskim występują różne grupy: romańska (francusko i włoskojęzyczne) oraz retroromańska.	

Zadanie 17. (4 p.)

Wpisz do tabeli wiek uprawniający do uzyskania czynnego i biernego prawa wyborczego w wyborach do Sejmu i Senatu.

Organy władzy	Czynne prawo wyborcze	Bierne prawo wyborcze
Sejm		
Senat		

Zadanie 18. (2 p.)

Na podstawie **Kompendium wiedzy o społeczeństwie, państwie i prawie** pod red. M. Kordeli oraz wiedzy własnej wpisz nazwy kategorii społecznych opisanych w tekstach.

A. Kategorie ludzi różniących się między sobą sposobem życia, wykształceniem, poziomem ogłady towarzyskiej i innymi trudnymi do uchwycenia cechami, prowadzącymi do uzyskiwania przez członków (...) większego albo mniejszego szacunku wśród członków społeczeństwa.

.....

B. Kategorie różniące się sytuacją ekonomiczną ich członków i związanymi z tym różnicami sytuacji społecznej. Podział (...) może opierać się na takich kryteriach jak: rodzaj uzyskiwanych dochodów, wysokość dochodów, posiadanie środków produkcji (...).

.....

Zadanie 19. (3 p.)

Na podstawie **Kompendium wiedzy o społeczeństwie, państwie i prawie** pod red. M. Kordeli uzupełnij tekst. Wpisz w miejsce kropek autorów różnych koncepcji powstania państwa.

Jeśli chodzi o genezę państwa, to filozofowie na ogół opowiadają się za jednym z poglądów: albo uznają, że państwo jest „wieczne”, że istnieć będzie zawsze, albo uznają że powstało kiedyś w przeszłości i kiedyś przestanie istnieć.

Ci, którzy uznają państwo za wieczne, najczęściej wiążą je z naturą człowieka, z tym, że człowiek jest istotą społeczną, nie może rozwijać się poza społeczeństwem, nie może żyć poza państwem. Tak na przykład rozumował 1.

Według teorii 2. państwo było efektem powstania antagonistycznego społeczeństwa klasowego w wyniku wykształcenia się własności prywatnej, a gdy znikną klasy antagonistyczne, zostanie ono zastąpione przez bezpaństwowe społeczeństwo komunistyczne.

Należy też wspomnieć, że bardzo wielu myślicieli sądziło, iż państwo powstało w następstwie wojny i podboju: najeźdźcy zostali władcami, a podbici poddanymi w utworzonym państwie. W ten sposób o powstaniu państwa myślał i pisał 3.

Zadanie 20. (4 p.)

Wpisz do tabeli nazwy systemów wyborczych odpowiadających opisom, które to systemy obowiązują w wyborach do izby niższej i wyższej parlamentu RP.

	Opis systemu wyborczego	Nazwa systemu wyborczego	Nazwa organu władzy
A.	System polega na tym, że tworzy się jednomandatowe okręgi wyborcze i ten z kandydatów, który uzyska większość głosów, uzyskuje mandat.		
B.	System polega na tym, że w zależności od liczby oddanych głosów dana partia uzyskuje odpowiednią liczbę mandatów.		